

Warszawa, dnia 29.05.2007 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-514354-IX-905/07/WK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Janusz Kaczmarek
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się Zarząd Główny Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Pożarnictwa z wnioskiem o wystąpienie do Trybunału Konstytucyjnego w kwestii zbadania zgodności z Konstytucją RP rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2006 r. w sprawie przeszkolenia zawodowego strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. Nr 221, poz. 1626). W ocenie wnioskodawcy, niniejsze rozporządzenie zostało wydane z naruszeniem art. 92 ust. 1 Konstytucji.

Przepis art. 53 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tekst jedn. - Dz.U. z 2006 r. Nr 96, poz. 667 z późn. zm.) został wprowadzony za pomocą art. 1 pkt 32 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. Nr 100, poz. 836).

Zgodnie z art. 53 ust. 2 pkt 2 lit. a, *pierwszy stopień oficerski może być nadany strażakowi, który posiada wykształcenie wyższe, a ponadto odbył przeszkolenie zawodowe w Szkole Głównej Służby Pożarniczej*. Przepis ust. 3 tego artykułu określa, że *minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółową organizacją i formy odbywania przeszkolenia zawodowego, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, z uwzględnieniem:*

1) czasu trwania przeszkolenia zawodowego;

- 2) trybu ustalania programu przeszkolenia zawodowego;
- 3) wymagań stawianych kandydatom na przeszkolenie zawodowe;
- 4) limitów przyjęć;
- 5) kryteriów przeprowadzania egzaminu końcowego.

W rozporządzeniu należy ponadto uwzględnić potrzebę pełnego przygotowania uczestników przeszkolenia zawodowego do wykonywania zadań w Państwowej Straży Pożarnej.

Na podstawie tej delegacji wydane zostało wyżej cytowane rozporządzenie w sprawie przeszkolenia zawodowego strażaków Państwowej Straży Pożarnej. Przepis § 1 tego aktu wykonawczego jest niedoprecyzowany i stanowi pole do możliwości rozszerzenia regulacji, gdyż stanowi, że *rozporządzenie określa szczegółową organizację i formy odbywania w Szkole Głównej Służby Pożarniczej przeszkolenia zawodowego przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej, o którym mowa w art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, zwanych dalej „strażakami”*. Oznaczałoby to, że może wypełniać ono całą dyspozycję art. 53 ust. 2, tymczasem przepis art. 53 ust. 3 jednoznacznie zawęził ją do art. 53 ust. 2 pkt 2 lit. a, - a więc regulacja ta może obejmować swoim zasięgiem znacznie większą materię niż przyznał jej ustawodawca. Z kolei art. 92 ust 1 Konstytucji jednoznacznie określa, że *rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu*.

Ponadto § 2 tego rozporządzenia określa, że *przeszkolenie zawodowe dla strażaków jest prowadzone w dwóch formach:*

- 1) *niestacjonarnych studiów podyplomowych dla strażaków ubiegających się o pierwszy stopień oficerski w Państwowej Straży Pożarnej;*
- 2) *niestacjonarnych studiów podyplomowych dla strażaków ubiegających się o zajmowanie stanowisk oficerskich związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi.*

Z powyższego wynika, że formy przeszkolenia zawodowego zróżnicowane są w zależności od tego, czy przeszkolenie dotyczy strażaków ubiegających się o pierwszy stopień oficerski, czy o zajmowanie stanowisk oficerskich związanych z kierowaniem działaniami ratowniczymi. Przepis art. 53 ustawy reguluje zagadnienia związane z nadawaniem stopnia oficerskiego.

W granicach jego upoważnienia nie mieści się różnicowanie sytuacji prawnej strażaków w przedstawionym zakresie.

Wykraczające poza delegację ustawową jest także uregulowanie zawarte w § 4 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia określające, iż *kandydaci na przeszkolenie zawodowe, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, muszą spełniać wymaganie dotyczące posiadania dyplomu ukończenia studiów i tytułu zawodowego inżyniera*. Umieszczenie w tym przepisie spójnika „i” spowodowało, że kandydat musi jednocześnie spełniać dwa warunki tj. posiadać dyplom ukończenia studiów wyższych oraz tytuł zawodowy inżyniera. Tego typu połączenia obligatoryjnego obowiązku ukończenia szkoły wyższej i posiadania tytułu inżyniera nie przewidują uregulowania zawarte w art. 53 ustawy o PSP. Oznacza to, iż wydając niniejszy przepis w sposób nieuprawniony nadmiernie zawężono dostęp kandydatów do przeszkolenia zawodowego. Nie ulega wątpliwości, iż nastąpiło to z naruszeniem wytycznych określonych w delegacji ustawowej.

Pragnę zaznaczyć, iż co prawda w art. 92 Konstytucji nie ma zdefiniowanego pojęcia wytycznych, jednakże Trybunał Konstytucyjny odniósł się do tego określenia w oparciu o poglądy przedstawicieli nauk prawnych oraz Rady Legislacyjnej, że są to wskazania dotyczące treści aktu normatywnego oraz wskazania co do kierunku merytorycznych rozwiązań, które mają znaleźć w nim wyraz. Wskazania zawarte w ustawie muszą dotyczyć materialnego kształtu regulacji, która ma być zawarta w rozporządzeniu. W opisywanym przypadku nastąpiło przekroczenie delegacji ustawowej w postaci regulacji materii, która według zaleceń ustawodawcy nie powinna być zawarta w akcie wykonawczym.

W związku z powyższym działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekstjedn. - Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz.147), przesyłam w załączeniu Panu Ministrowi kopię wniosku zainteresowanego z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do podniesionych zagadnień. Będę wdzięczny za w miarę szybkie udzielenie odpowiedzi, umożliwiające mi zajęcie stanowiska co do dalszego postępowania w sprawie.

zał. 1

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich